

การอภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาทดลองผลการให้การเสริมแรงควยวจา ที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลการทำงานของนักเรียนที่ชอสมาคมและแยกตัวนั้น จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มชม กลุ่มติ และกลุ่มควบคุม และนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ความแปรปรวนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของกลุ่มตัวอย่างจากการให้การเสริมแรงควยวจาต่างกัน พบว่าคะแนนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง จากการให้การเสริมแรงควยวจาต่างก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3 แสดงว่าการเสริมแรงควยวจา มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการทำงานของนักเรียน และเมื่อนำคะแนนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของกลุ่มตัวอย่างไปทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 4 พบว่า คะแนนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของกลุ่มชมและกลุ่มติแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และคะแนนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของกลุ่มชมและกลุ่มติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของสัมฤทธิ์ผลการทำงานของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของกลุ่มชมและกลุ่มติสูงกว่ากลุ่มควบคุม จึงสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ได้ว่า การชม การติที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการทำงานของนักเรียน การชม การติ ทำให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลการทำงานดีกว่าการไม่ทำอะไรเลย การติ มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการทำงาน หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของนักเรียนได้เท่า ๆ กับการชม

จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมจิตต์ สุพรรณทัศน์¹ และสนับสนุนสมมุติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ในขอแรกว่า "การชมเชย และการติเตียนมีผลต่อ

¹สมจิตต์ สุพรรณทัศน์, "ผลการชมเชย การติเตียนและการให้ทราบผลงานที่มีต่อการทำงานซึ่งมีผลต่อตัวอักษรของนักเรียนชายและหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.

การทำงานของนักเรียน" แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เฮอร์ลอค² (1925) เคเนดี³ (1964) และ แชนนี่ แวน เคอโรท⁴ (1964) ที่ได้ทำการศึกษาไว้ กล่าวคือ ทั้งเฮอร์ลอค เคเนดี และ แชนนี่ เคอโรท ต่างก็พบว่า การชมมีผลทำให้นักเรียนเรียนหรือทำงานได้ดีกว่าการตี ส่วนการทดลองในครั้งนี้พบว่า การตีมีผลทำให้นักเรียนทำงานได้ดีเท่า ๆ กับการชม ตะแนน สัมฤทธิ์ผลการทำงานของกลุ่มชมและกลุ่มตี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ การที่ผลการวิจัย ไคเนลครั้งนี้ และแตกต่างกับผลการวิจัยของนักจิตวิทยาต่างประเทศที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น อาจจะเป็นเนื่องจาก

ประการแรก ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ครูผู้ดำเนินการทดลอง และสภาพการณ์ ในการทดลองแตกต่างกัน กล่าวคือ ทั้งเฮอร์ลอค เคเนดี และแชนนี่ เคอโรท ต่างก็ทำการ ศึกษาทดลองกับเด็กนักเรียนอเมริกัน ส่วนผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดทดลองกับเด็กไทย ซึ่งกลุ่ม ตัวอย่างทั้งสองนี้อาจจะมีสภาพแวดล้อมและบุคลิกภาพบางอย่างที่แตกต่างกัน และนอกจากนั้น สภาพการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ทำการทดลองกับนักเรียนก็อาจจะแตกต่างกัน ซึ่ง สิ่งเหล่านี้ อาจจะเป็นสาเหตุประการหนึ่ง ที่ทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้แตกต่างกับผลการวิจัย ของนักจิตวิทยาที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งในเรื่องนี้ ชมิดท์⁵ (Schmidt) ได้ทำการศึกษาผล การชม การตี และพบว่า การใช้การชม การตี เป็นสิ่งล่อใจไม่ได้ให้ผลที่แตกต่างกันอย่าง ชัดเจน และไคเนลกล่าวสรุปไว้ว่า

²Wallace A. Kenedy, and Herman C. Willent, "Praise and Blame as Incentives," Psychological Bulletin, Vol. 62(1964), p. 322.

³Ibid., p. 324.

⁴Hani Van de Reit, "Effects of Praise and Reproof on Paired-Associated Learning in Educational Retarded Children," Journal of Educational Psychology, Vol. 55(1964), pp. 139-143.

⁵Walter B. Kolesnity, "The Relative Effectiveness of Praise and Blame," Educational Psychology (New York : The Macmillan Company, 1966), p. 351.

ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การชมเชยจะมีประสิทธิภาพเหนือกว่าการตีเคียนเสมอไป ทั้งนี้เนื่องจากผลของการชมเชยและการตีเคียนยังคงขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้วย คำชมเชยและคำตีเคียนจากครูที่มีบุคลิกภาพแบบหนึ่ง อาจจะไม่ให้ผลอย่างเดียวกันกับคำชมเชยและคำตีเคียนจากครูที่มีบุคลิกภาพอีกแบบหนึ่งก็ได้ การชมเชยจากครูที่นักเรียนไม่ชอบอาจจะไม่มีผลในการจูงใจใญ่เลย ในขณะที่การตีเคียนจากครูที่นักเรียนยกย่องนับถือ มีอิทธิพลในการจูงใจใญ่มาจกกว่า ผลของการใช้การชมและการตีเป็นสิ่งล่อใจใญ่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่เกี่ยวข้องของเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับบุคคลที่เราจะให้สิ่งล่อใจใญ่ด้วย

ประการที่สอง การที่ผลการวิจัยนี้พบว่า การตีเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของนักเรียนก็คล้ายคลึงกับการชมนั้น อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการให้คำชมและคำตีด้วยก็ได้ เพราะเมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์แล้วจะเห็นได้ว่าการชมเป็นรางวัลและทำหน้าที่ตัวเสริมแรงที่ทำให้นักเรียนเกิดความพอใจ และคงไว้ซึ่งพฤติกรรมตอบสนอง ส่วนการตีนั้นเป็นเหมือนสิ่งเร้าที่ไม่พึงปรารถนา⁶ (aversive stimuli) ที่กระตุ้น หรือทำให้นักเรียนเกิดสภาพการณ์การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง (avoidance learning) เพื่อหลีกเลี่ยงสภาพการณ์ไม่พึงปรารถนา หรือลด หรือเคลื่อนย้ายสิ่งเร้าที่ไม่พึงปรารถนาออกไป ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวนี้ การชม และการตี ต่างมีผลต่อการทำงาน ของนักเรียน และอาจมีผลทำให้ระดับความพยายามในการทำงานของกลุ่มชม และกลุ่มตี ใกล้เคียงกัน และทำให้คะแนนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของทั้งสองกลุ่มใกล้เคียงกัน และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญได้ กล่าวคือ เมื่อนักเรียนในกลุ่มชม ทำการทดสอบครั้งแรกไปแล้ว และในครั้งต่อ ๆ มา ได้รับความทราบว่า ผลงานของตนนั้นทำได้ดี และได้รับคำชมเชยอยู่เรื่อย ๆ จึงทำให้นักเรียนในกลุ่มชมเกิดความพอใจ และพยายามที่จะคงไว้ซึ่งพฤติกรรมนั้น ในกรณีนี้การชมทำหน้าที่เป็นตัวเสริมแรง ที่ทำให้พฤติกรรมตอบสนอง (พฤติกรรมที่ทำให้ได้รับการชม) นั้นคงอยู่และเพิ่มระดับสูงขึ้น จากสภาพการณ์นี้จึงทำให้กลุ่มชมพยายาม

⁶ Robert M.W. Travers, Essential of Learning (New York : The Macmillan Company, 1967), p. 79.

ที่จะทำงานให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อที่จะได้รับการชมเชยอีก ดังจะเห็นได้จากกราฟรูปที่ 1
 คาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มชมในแต่ละครั้งนั้นสูงขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนนักเรียนในกลุ่มติเมื่อทำการ
 ทดสอบครั้งแรกไปแล้ว และในครั้งต่อ ๆ มา กลุ่มติได้รับการติเตียนในผลงานของตนว่า
 ยังไม่ดีขึ้นเท่าที่ควรอยู่เรื่อย ๆ ในกรณีนี้การติ จึงเป็นเสมือนสิ่งเร้าที่ไม่พึงปรารถนา
 (aversive stimuli) ของนักเรียนที่ทำให้นักเรียนในกลุ่มติเกิดการ เรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง
 (avoidance learning) เพื่อหลีกเลี่ยงโทษจากสภาพการณ์ที่ถูกติเตียน จากสภาพการณ์
 นี้ทำให้นักเรียนในกลุ่มติเกิดพฤติกรรมหลีกเลี่ยงขึ้น (avoidance behavior) คือพยายาม
 และตั้งใจที่จะทำงานให้ดีขึ้น เพื่อจะได้ไม่ถูกติเตียนอีกในครั้งต่อไป ดังจะเห็นได้จากกราฟ
 รูปที่ 1 การติในครั้งแรกไม่ทำให้นักเรียนมีคะแนนแตกต่างกับนักเรียนในกลุ่มชม และกลุ่ม
 ควบคุม แต่ในครั้งที่สอง และครั้งต่อไปการติทำให้นักเรียนทำงานได้ดีขึ้น คะแนนของนักเรียน
 ในกลุ่มติเพิ่มมากขึ้น และสูงกว่านักเรียนในกลุ่มชมและกลุ่มควบคุม และมีคะแนนสูงขึ้นเรื่อย ๆ
 ในการทดสอบแต่ละครั้ง จากลักษณะดังกล่าวนี้ ถึงแม้ว่าสภาพการณ์หลังจากการให้การชม
 และการติจะแตกต่างกัน แต่ทั้งการชมและการติต่างก็ทำให้นักเรียนเกิดความพยายามและ
 ความสนใจที่จะทำงานให้ดีขึ้นได้ เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้สัมฤทธิ์ผลการ
 ทำงานของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน และการติเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้ดีเท่ากับการ
 การชม

ประการที่สาม การที่ผลการวิจัยนี้ได้ผลแตกต่างกับการวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น
 นั้นอาจเนื่องมาจากคำพูดที่ชื่นชมและติแต่ละครั้งและระดับความรุนแรงของคำพูดที่ใจควยก็ได้
 เพราะเมื่อพิจารณาจากคำพูดที่ใช้ในการทดลองแล้วจะเห็นได้ว่า ทั้งคำชมและคำติที่ผู้วิจัยใช้
 แต่ละครั้งนั้น (ดูได้จากผนวก ค.) มีน้ำหนักเท่า ๆ กัน และคำพูดที่ติที่ใจไม่รุนแรง
 เมื่อเปรียบเทียบกับกรวิจัยของ เคนเนดีและวิลคัต⁷ ที่ใ้ทำการศึกษาลักษณะ การติที่มีต่อ

⁷Wallace A. Kenedy, and Herman C. Willcut, "Relation of Intellegence to Effectiveness of Praise and Reproof as Reinforcers for Four Graders," Psychological Bulletin. Vol. 17(1963), p. 696.

การทำงานของนักเรียนและพบว่าการชม การติมีผลต่อการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญนั้น
 เคเนดีและวิลคีย์ใช้คำพูดชมตักกับกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ เขากล่าวกับกลุ่มที่ว่า "...คะแนนของ
 นักเรียนไม่ดีเท่าที่ข้าพเจ้าคิด ข้าพเจ้ารู้สึกผิดหวังมากและรู้ว่า นี่เป็นคะแนนที่เลวที่สุดเท่า
 ที่ข้าพเจ้าได้พบมา" (Your scores are not nearly as good as I thought
 they would be. I am really disappointed. I think these are the
 worst scores I have gotten yet.) และเขากล่าวชมกับกลุ่มชมว่า "...คะแนน
 ของนักเรียนทำได้ดีมาก ข้าพเจ้ารู้ว่านักเรียนจะต้องทำได้ดี แต่ปรากฏว่านักเรียนทำได
 ดีกว่าที่ข้าพเจ้าคิดไว้เสียอีก ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจมาก และคะแนนนี้ดูเหมือนว่าจะจะเป็นคะแนน
 ที่ดีที่สุดเท่าที่ข้าพเจ้าเคยพบมา" (Your scores are very good. I know you
 would do well but you did even better than I had expected. I am
 really pleased. These look like the best scores I have gotten yet.)

จากคำพูดเหล่านี้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคำชมคำติของผู้วิจัย จะเห็นได้ว่าน้ำหนักและ
 ระดับความรุนแรงของคำพูดต่างกัน จึงอาจสันนิษฐานได้ว่าน้ำหนักของคำพูดและระดับ
 ความรุนแรงของคำชม คำติที่ใช้ อาจจะเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่ทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกันได้

นอกจากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้นแล้ว - การที่การชม การติมีผลต่อการทำงาน
 ของนักเรียนเท่าเทียมกันนั้นอาจจะเป็นเนื่องมาจากสภาพของสังคมและวัฒนธรรมไทยด้วยก็ได้
 เพราะเมื่อพิจารณาจากสภาพของสังคมและวัฒนธรรมไทยแล้ว การที่คนจะให้ผลดีคือ
 การทำงานของนักเรียนได้เช่นเดียวกับการชม เพราะในสังคมไทยนั้นใช้การชม การติใน
 การอบรมสั่งสอนเด็ก สังคมไทยมักใช้การตีหรือการลงโทษเป็นตัวกระตุ้น เร่งเร้า หรือ
 ควบคุมให้เด็กมีพฤติกรรมตามที่ปรารถนาอยู่เสมอ ๆ ไม่ว่าในด้านการเรียนหรือการอบรมสั่งสอน
 เด็ก จนกระทั่งมีคำพังเพยกล่าวกันต่อ ๆ มาว่า "ตี เพื่อก่อ" "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี" เป็นต้น
 ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวนี้ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การติมีผลต่อการทำงานของนักเรียนเช่นเดียว
 กับการชม

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะแสดงให้เห็นว่า การชมและการติ
 มีผลต่อการทำงานไม่แตกต่างกัน แต่ก็แสดงให้เห็นว่าการชมการติให้ผลแตกต่างกันทางด้าน
 จิตใจ (Psychological effects) ซึ่งจะสังเกตได้จากการทดลองที่นักเรียนบางคนมี

ปฏิกิริยาโต้ตอบการติเตียนของผู้วิจัย เช่น พูกว่า "แหม ว่าอีกแล้ว" "ทำไมดี ๆ อีกแล้ว" "ทำไมดี ๆ แลวแคไหนละถึงจะดีละ" เป็นต้น และนักเรียนบางคนจะแสดงกิริยาและสีหน้าไม่พอใจเมื่อถูกติซ้ำ ๆ กัน นักเรียนคนหนึ่งเมื่อถูกติเตียนไป 3 ครั้งในครั้งต่อไปไม่ยอมมาทำการทดสอบอีกเลย ส่วนนักเรียนในกลุ่มชมมีปฏิกิริยาโต้ตอบ เพียงแต่ยิ้มหรือแสดงความพอใจ และไม่มีคำวิจารณ์เกี่ยวกับผู้วิจัยหรือการทดสอบเลย

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของนักเรียนที่ชอบสมาคมและนักเรียนที่แยกตัวจากการให้การเสริมแรงคววจากต่างกัน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3 พบว่า คะแนนสัมฤทธิ์ผลการทำงานของนักเรียนที่ชอบสมาคมและแยกตัวภายในกลุ่มชมกลุ่มติ และกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า ผลของการชม การติ ที่มีต่อการทำงานของนักเรียนที่ชอบสมาคมและแยกตัวนั้นไม่แตกต่างกัน ผลการทดลองนี้สนับสนุนสมมุติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ในข้อสอง และมีบางส่วนที่สอดคล้องกับผลการทดลองของ ทอมป์สันและฮันนิกัท⁸ (Thompson and Hunicutt) กล่าวคือ ทั้งทอมป์สันและฮันนิกัท ได้ทำการศึกษาทดลองผลการชมและการติ ที่มีต่อการทำงานของนักเรียนที่ชอบเก็บตัว (Introvert) และแสดงตัว (Extrovert) ซึ่งคล้ายคลึงกับการศึกษาทดลองของผู้วิจัย แต่ทอมป์สันและฮันนิกัทมีวิธีการดำเนินงานการวิจัยที่แตกต่างกันออกไปคือ ทั้งสองท่านได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีนักเรียนทั้งสองประเภทอยู่รวมกันจำนวนเท่า ๆ กัน ก่อนทำแบบทดสอบแต่ละครั้ง ในกลุ่มแรกนักเรียนที่ชอบแสดงตัวจะได้รับการชม นักเรียนที่ชอบเก็บตัวจะได้รับการติ กลุ่มที่สองนักเรียนที่ชอบแสดงตัวจะได้รับการติ นักเรียนที่ชอบเก็บตัวได้รับการชม ส่วนในกลุ่มที่สามนักเรียนที่ชอบแสดงตัวและเก็บตัวได้รับการชมเหมือนกัน

⁸George G. Thompson, and Clarence W. Hunicutt, "The Effect of Repeated Praise or Blame on the Work Achievement of "Introverts" and "Extroverts", Reading in Educational Psychology, edited by Victor H. Noll and Rachel P. Noll (New York : The Macmillan Company, 1963), pp. 245-254.

กลุ่มที่สี่นักเรียนทั้งสองประเภทได้รับการตีเหมือนกัน และในกลุ่มที่ห้าเป็นกลุ่มควบคุม การ
 ชม การตีที่ให้โชตัวอักษรแทนคำพูด คือ โชตัวอักษร "G" แทนการชม อักษร "P"
 แทนการตี เมื่อนำคะแนนแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการชม การตี ปรากฏว่า
 นักเรียนเก็บตัวที่ได้รับการชม ทำคะแนนได้ดีกว่านักเรียนเก็บตัวที่ได้รับการตี นักเรียน
 ที่ชอบแสดงตัวที่ได้รับการตีทำคะแนนได้ดีกว่านักเรียนที่ชอบแสดงตัวที่ได้รับการชม และ
 นักเรียนที่ชอบเก็บตัวที่ได้รับการชมทำคะแนนได้ดีกว่านักเรียนที่ชอบแสดงตัว ที่ได้รับการชม
 นักเรียนที่ชอบแสดงตัวที่ได้รับการตีทำคะแนนได้ดีกว่านักเรียนที่ชอบเก็บตัวที่ได้รับการตี และ
 นักเรียนที่ชอบแสดงตัวที่ได้รับการชมทำคะแนนได้ไม่แตกต่างกับนักเรียนที่ชอบเก็บตัวที่รับ
 กับการตี ส่วนคะแนนของนักเรียนที่ชอบแสดงตัวและเก็บตัวในกลุ่มที่ได้รับการชมและการตี
 เหมือนกันนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มชมและ
 กลุ่มตี จากการวิจัยของทอมป์สันและฮันนิคท์นั้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินการวิจัยในกลุ่มตัวอย่าง
 ที่สาม และกลุ่มที่สี่ของทอมป์สันและฮันนิคท์นั้น เหมือนกันกับการดำเนินการทดลองของ
 ผู้วิจัย และผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาก็ได้ผลเช่นเดียวกัน

ดังนั้นจากผลการทดลองดังกล่าวนี้ เราจึงไม่สามารถที่จะสรุปได้แน่นอนว่า
 การชม การตี จะมีผลต่อการทำงานของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกันหรือไม่ แต่ผลการ
 ทดลองดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่าผลของการชม การตีนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้ถูกทดลอง
 แต่อย่างใด แต่ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ที่จัดขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการทดลองของทอมป์สัน
 และฮันนิคท์ในกลุ่มที่หนึ่งและสอง กับกลุ่มที่สามและสี่ ที่ได้ผลแตกต่างกัน และในทำนอง
 เดียวกันเราจึงไม่สามารถที่จะสรุปได้แน่นอนว่า การตีมีผลต่อการทำงานของนักเรียนได้ค
 เช่นเดียวกับการชม ทั้งนี้เพราะว่าการที่นักเรียนในกลุ่มชมและกลุ่มตีมีคะแนนสัมฤทธิ์ผล
 การทำงานไม่แตกต่างกันนั้น อาจจะไม่ได้อันเนื่องมาจากการชมและการตีแต่อย่างเดีย
 อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากสถานการณ์อื่น หรือตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องของควยก็ได้ เช่น สภาพ
 อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ประสิทธิภาพของผู้ถูกทดสอบ บรรยากาศการทดสอบและครูผู้
 ควบคุมการทดสอบ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการทำงานของนักเรียนได้

ขอเสนอของการวิจัยนี้คือ ช่วยให้เราเข้าใจและตระหนักในบทบาทและความสำคัญของการเสริมแรงควรวาจาใดก็ยิ่งขึ้น และเน้นให้เห็นว่าการชม การติ จะมีผลต่อการทำงานการเรียนของนักเรียนหรือไม่และอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งข้อมูลที่ไต่จากการศึกษาเรื่องนี้จะเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาว่าจะใช้การชมเชย หรือการติเตียนในเวลาใด ในสภาพการณ์อย่างไรจึงจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนปรับตัวในด้านการทำงาน และพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้ดีและเหมาะสมที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย